

**تبیین شاخص‌های نامزد اصلح در انتخابات
ریاست جمهوری
از نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی**

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل:

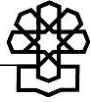
۱۷۵۷۰

معاونت مطالعات سیاسی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	خلاصه مدیریتی
۵.....	مقدمه
۹.....	اهمیت انتخابات و جایگاه ریاست جمهوری
۱۲.....	نامزد اصلح ریاست جمهوری از دیدگاه مقام معظم رهبری
۲۸.....	نتیجه گیری و توصیه ها

تبیین شاخص‌های نامزد اصلح در انتخابات ریاست جمهوری از نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی

خلاصه مدیریتی

یکی از انتخابات بسیار مهم و سرنوشت‌ساز در نظام جمهوری اسلامی ایران برگزاری انتخابات ریاست جمهوری است. دو مسئله مهم در هر انتخابات، مشارکت حداکثری مردم و گزینش نامزد اصلح و شایسته است. حضور مردم در انتخابات پایه‌های انقلاب اسلامی را محکم می‌کند و به مدیران کشور، جرئت و قدرت کار می‌بخشد و آینده جامعه را تضمین می‌کند. از سوی دیگر برای تمامی افراد جامعه، انتخاب فرد اصلح و دارای تقوا و تدبیر برای مقام مهم ریاست جمهوری وظیفه‌ای شرعی، عقلی و انقلابی است و کوتاهی در این امر خسارت‌های جبران‌ناپذیری به بار خواهد آورد.^۱ بنابراین همچنانکه اصل انتخابات یک تکلیف الهی است، رأی دادن به نامزد اصلح هم یک تکلیف الهی است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنرانی‌های ایام منتهی به انتخابات ریاست جمهوری همیشه تأکید ویژه‌ای بر اهمیت هم‌زمان برگزاری انتخابات با مشارکت

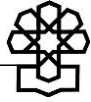
۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۶۸). پیام به ملت ایران به مناسبت چهلمین روز ارتحال حضرت امام خمینی (قدس سره الشریف). دسترسی در:

حداکثری مردم و ضرورت شناخت نامزد اصلح داشته‌اند. با توجه به اینکه سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری قرار است در تاریخ بیست‌وهشتم خردادماه برگزار شود، گزارش پیش رو تلاش دارد تا با بازخوانی بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، ضمن احصای دلایل اهمیت انتخابات ریاست‌جمهوری، مؤلفه‌های مهم برای انتخاب نامزد شایسته ریاست‌جمهوری را توضیح دهد تا با افزایش آگاهی‌ها در تصمیم‌گیری صحیح و دقیق‌تر افراد جامعه تأثیرگذار باشد.

یکی از مهم‌ترین انتخاباتی که در نظام جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌شود، انتخابات ریاست‌جمهوری است.

اگرچه برخی جریان‌ها و گروه‌های سیاسی در سال‌های اخیر ادعاهایی مبنی بر اینکه «رئیس‌جمهور قدرت و اختیارات چندان ندارد»، اما بازخوانی و تأمل درباره اختیارات و جایگاه مصرح رئیس‌جمهور در قانون اساسی بیانگر عدم درستی چنین ادعاهایی است.

بررسی بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) بیانگر آن است که ایشان علاوه بر حضور و مشارکت حداکثری مردم به شناخت نامزدها و رأی دادن به کاندیدای اصلح و شایسته تأکید داشته‌اند. توجه به شاخص‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی می‌تواند نقش اساسی در گزینش نامزدهای شایسته جهت تصدی منصب ریاست‌جمهوری داشته باشد.

شاخصه‌های شناخت نامزد اصلح در انتخابات ریاست جمهوری از نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی

ردیف	شاخص	توضیح
۱	معتقد به توانمندی‌های داخلی	نامزد اصلح، فردی است که به بهره‌گیری از توانمندی‌های داخلی در حوزه‌های مختلف جهت پیشرفت کشور باور داشته باشد. تجلی این عزت و استقلال ملی را می‌توان در حوزه‌های مختلف مشاهده کرد.
۲	توجه به مسائل اقتصادی و معیشتی	حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در بیاناتشان برای تبیین ویژگی نامزد اصلح و شایسته بر اهمیت برنامه اقتصادی و داشتن نگاه بلندمدت در این حوزه تأکید داشته است. از نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی «مسئله فوری و اصلی کشور مسائل اقتصادی است که بایستی با جدیت دنبال بشوند و نامزدهای محترم به این زمینه بپردازند، با مردم حرف بزنند، مردم را قانع کنند، مردم بدانند که چه اتفاقی خواهد افتاد».
۳	عدالتخواه و ضدفساد	یکی از مؤلفه‌های مورد تصریح رهبر معظم انقلاب اسلامی برای شناخت نامزد اصلح، اعتقاد به گفتمان عدالتخواهی و مبارزه با فساد است. بنابراین رئیس‌جمهور باید «عدالتخواه باشد، ضدفساد باشد؛ این یکی از مهم‌ترین خصوصیات است که بایست در رئیس‌جمهور وجود داشته باشد که به معنای واقعی کلمه به دنبال اجرای عدالت باشد و به معنای حقیقی کلمه با فساد بخواهد مبارزه کند».
۴	کفایت و کارآمدی	یکی از موضوعات مورد تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی در گزینش نامزد اصلح، اهمیت قائل شدن برای کارآمدی، کفایت مدیریتی و توانمندی جهت حل مشکلات مردم است. اگر نامزدهایی که در عرصه حضور دارند به مردم نشان دهند کارآمد هستند مشارکت در انتخابات نیز افزایش خواهد یافت.
۵	تأکید بر جوان‌گرایی و عملکرد جهادی و انقلابی	در منظومه گفتمانی رهبر معظم انقلاب برای قدم گذاشتن جمهوری اسلامی ایران در گام دوم انقلاب تأکید ویژه‌ای بر قدرت و خلاقیت جوانان وجود دارد. روی کار آمدن دولت جوان

ردیف	شاخص	توضیح
		حزب‌اللهی که یک دولت پای کار، آماده و بانشاط است، علاج مشکلات است و می‌تواند کشور را از راه‌های دشوار عبور دهد.
۶	حمایت از اقشار ضعیف جامعه	یکی از شعارهای اصلی انقلاب اسلامی ایران، حمایت از اقشار مستضعف و مستمند جامعه به‌لحاظ اقتصادی بوده است. بررسی بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز نشان‌دهنده این است که معظم‌له بر این اعتقاد است شعارها و برنامه‌های نامزدهای انتخابات می‌باید در راستای حمایت از اقشار ضعیف و مستضعف جامعه باشد.
۷	با ایمان	یکی از شاخصه‌های اصلی مورد توجه رهبر معظم انقلاب اسلامی در شناخت نامزد اصلح توجه به مؤلفه ایمان و اعتقاد به آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی ایران است. نامزدی که ایمان قوی داشته باشد از انحراف‌هایی که طی دوران ریاست‌جمهوری با آن مواجه خواهد شد مصون می‌ماند.
۸	اعتقاد به ثبات و وحدت ملی	چارچوب رقابت انتخابات باید به‌گونه‌ای باشد که هم مردم به مشارکت در انتخابات ترغیب شوند و هم ثبات کشور در معرض چالش قرار نگیرد. بنابراین در هر انتخاباتی اگرچه ایجاد رقابت پُرشور انتخاباتی مؤلفه بسیار مهمی است، اما خطوط قرمز هم بخشی مهم از مقوله امنیت ملی را شکل می‌دهد که باید در نظر گرفته شوند.
۹	دوری از اشرافی‌گری و تبلیغات پُرهزینه	بررسی بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی بیانگر آن است که ایشان براساس تعالیم و آموزه‌های دین اسلام بر ساده‌زیستی، دوری از اشرافی‌گری و عدم تبلیغات پُرهزینه برای نامزدهای انتخابات تأکید دارند.
۱۰	پرهیز از هنجارشکنی	انتخابات نباید به‌مثابه میدان جنگ دیده شود که تصور شود در صورت شکست و ناکامی برای همیشه رقابت پایان می‌پذیرد یا اینکه می‌توان برای رسیدن به پیروزی از هر وسیله و ابزاری استفاده کرد.

ردیف	شاخص	توضیح
۱۱	اجتناب از ارائه وعده‌های امکان‌ناپذیر	اگرچه در زمان رقابت‌های انتخاباتی، ارائه برنامه نقش اصلی را در ترغیب مردم به حضور در عرصه سیاسی دارد، اما باید توجه داشت وعده‌ها در چارچوب وظایف و اختیارات و منطبق با شرایط و وضعیت واقعی کشور باشد.
۱۲	ترجیح منافع ملی بر منافع حزبی	نامزد پیروز باید اجماعی عمل کرده، در مقام تدبیر امور حکومت همه مردم عمل نماید و نامزد و حزب مغلوب نیز باید با مقدم شمردن منافع و مصالح ملی بر منافع و مصالح حزبی و جناحی در هرچه هموارتر کردن مسیر موفقیت و کارآمدی نظام سیاسی جمهوری اسلامی گام بردارد.

تبیین شاخص‌های نامزد اصلح می‌تواند به این امر بینجامد که نتیجه انتخابات علاوه بر مشارکت حداکثری، به انتخاب اصلح منجر گردد. در این صورت است که برگزاری انتخابات موجب تقویت نظام مردم‌سالاری جمهوری اسلامی ایران و حل مشکلات و چالش‌های مردم خواهد شد.

مقدمه

در نظام‌های مبتنی بر مردم‌سالاری که دیدگاه و نظرات افراد جامعه در اداره امور حائز اهمیت است، تأکید بر حضور مردم در عرصه‌های سیاستی مختلف اهمیت اساسی دارد. برگزاری انتخابات و برگزیدن مقامات برای تصدی مسئولیت‌ها یکی از راه‌های نقش‌آفرینی مردم در شکل‌گیری ارکان حکومت است.

در نظام اسلامی، شرکت مردم در انتخابات، تکلیف الهی و حقی قانونی است که خداوند با حاکم کردن آنها بر سرنوشت اجتماعی - سیاسی خویش برعهده آنها قرار داده است؛ بنابراین همان‌گونه که برگزاری انتخابات برای گزینش مقامات و انتخاب

نمایندگان برای احقاق حق مردم امری ضروری است، تکلیف شرکت در انتخابات نیز موضوعی قابل توجه برای آحاد افراد جامعه محسوب می‌شود.^۱

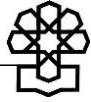
البته ادای تکلیف الهی، به هر نحو ممکن و با هر کیفیت، مقبولیت لازم را در پیشگاه الهی ندارد، بلکه انسان موظف است در راستای عمل به تکالیف الهی خویش به بهترین نحو ممکن عمل نماید تا در پیشگاه الهی سربلند و مأجور باشد. بر این اساس علاوه بر لزوم حضور مردم در انتخابات، مبادرت به بهترین انتخاب و گزینش کاندیداهای اصلح نیز از اهمیت بسزایی برخوردار است.^۲

در نظام جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک نظام مبتنی بر مردم‌سالاری دینی از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی، تأکید بر حضور و مشارکت مردم (در قالب انتخابات، فراندوم، تظاهرات، راهپیمایی و...) نقش بی‌بدیلی در ایجاد و تحکیم ساختار و نهادها داشته است. این در حالی است که رهبران انقلاب‌های بزرگ در جهان جهت برقراری نظم و کنترل فضای سیاسی و اجتماعی بعد از وقوع انقلاب در پی کاهش و حذف حضور مردم از صحنه‌های سیاسی از جمله انتخابات بوده‌اند، اما جمهوری اسلامی ایران ثابت کرد با وجود تنش‌های داخلی در اوایل انقلاب، جنگ تحمیلی، رحلت امام خمینی (ره)، فشارهای اقتصادی، تحریم‌های فزاینده و محاصره بین‌المللی هیچ‌گاه از اهداف آرمان‌های مردم‌سالارانه خود کوتاه نیامده و حتی در بحرانی‌ترین شرایط بر مشارکت مردم در عرصه‌های مختلف سیاسی تأکید داشته است.

برگزاری انتخابات مداوم و تأکید بر عدم تعطیلی انتخابات در بحرانی‌ترین شرایط

۱. رهبر معظم انقلاب اسلامی در این باره می‌فرماید: «انتخابات یکی از مظاهر مهم حضور مردم در صحنه است... مردم عزیز ما انتخابات را یک وظیفه می‌دانند و باید بدانند، یک وظیفه است؛ هم حق است، هم وظیفه است. انتخابات یک وسیله چندمنظوره برای نظام جمهوری اسلامی است». منبع: دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۶). بیانات در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36307>

۲. پورتال شورای نگهبان (۱۳۹۰). معیارهای انتخاب اصلح از منظر امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی). دسترسی در: <https://b2n.ir/n46854>

کشور، بیانگر اعتقاد عمیق مقامات عالی‌ه نظام جمهوری اسلامی ایران به حضور مردم در عرصه‌های سیاسی است. بنابراین یکی از افتخارات نظام جمهوری اسلامی علی‌رغم همه مشکلات و چالش‌ها این بوده که در هیچ مقطعی انتخابات را تعطیل نکرده است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، رهبر معظم انقلاب اسلامی در دوره رهبری خویش، در کنار تأکید بر برگزاری انتخابات باشکوه بر انتخاب افراد اصلاح و شایسته نیز تأکید ویژه داشته است؛ بنابراین گزینش نامزد اصلاح برای نهاد ریاست‌جمهوری یکی از تکالیف مهم مردم در انتخابات است. به عبارت بهتر همچنانکه شرکت در انتخابات یک وظیفه است، گزینش خوب و آگاهانه نیز یک مأموریت و مسئولیت مهم است. مقام معظم رهبری در بیانات خویش به مناسبت‌های مختلف به این مهم اشاره و مردم را نسبت به بررسی جهت انتخاب کاندیداهای مناسب و شایسته و رأی‌دهی آگاهانه تشویق کرده است:

- «همچنانکه اصل انتخابات یک تکلیف الهی است، انتخاب اصلاح هم یک تکلیف الهی است ... بین خودتان و خدا، دلیل و حجتی فراهم کنید و بعد با خیال راحت بروید رأی بدهید ... بعضی صالح‌اند، بعضی صالح‌ترند. بگردید آن صالح‌تر را شناسایی و پیدا کنید و به او رأی بدهید ... بروید تلاش و تفحص خودتان را بکنید، اصلاح را بیابید و آن کسی را که فکر کردید اصلاح است و بین خودتان و خدا حجت تمام شد، به او رأی بدهید و خاطر جمع باشید که تکلیفتان را انجام داده‌اید. این، آن چیزی است که همه باید به آن توجه کنند.»^۱

- «هدف ملت ایران چگونه تأمین خواهد شد؟ با دو عامل، این هدف تأمین می‌شود: یک عامل این است که انتخابات، انتخابات گرم و پُرشوری باشد؛ افراد زیاد شرکت کنند، مردم با شور و شوق شرکت کنند، بیابند پای صندوق‌ها. دوم اینکه این

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۷۶). بیانات در دیدار جمعی از خانواده‌های اینارگران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2839>

انتخابات منتهی شود به انتخاب یک انسان شایسته با عزم مؤمن انقلابی و با همت جهادی. با این دو چیز، مقصود ملت ایران حاصل می‌شود.»^۱

- «مردم سرسری به مسئله انتخابات نگاه نکنند؛ رأی را از روی فکر و از روی تأمل بدهند؛ فکر کنند. وقتی ما براساس یک منطقی فکر کردیم، یک انتخابی کردیم و رأی‌مان را براساس آن انتخاب تنظیم کردیم، پیش خدای متعال معذوریم؛ ممکن هم هست اشتباه کنیم، [اولی] باز پیش خدای متعال معذوریم. اگر بی‌ملاحظه، بی‌دقت، بی‌تفکر عمل کردیم، پیش خدا که مسئولیم هیچ، پیش خودمان هم مسئولیم؛ بعد خواهیم گفت که عجب دیدید ما روی این مسئله درست فکر نکردیم! یعنی خودمان هم خودمان را محکوم می‌کنیم.»^۲

- «مردم باید به فکر شناخت اصلح باشند؛ چون امر کوچکی نیست. مسئله انتخابات، مسئله سپردن سرنوشت بخش عمده امکانات کشور به یک نفر و یک مجموعه است. سرنوشت مسائل اقتصادی، مسائل فرهنگی، روابط خارجی و مسائل گوناگون دیگر تا حدود زیادی به این قضیه وابسته است.»^۳

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به اقتضای جایگاه خویش، در سخنرانی‌های ایام منتهی به انتخابات ریاست‌جمهوری تأکید ویژه‌ای بر تبیین شاخص‌های شناخت نامزد اصلح داشته‌اند. با توجه به اینکه سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری قرار است در تاریخ بیست‌وهشتم خردادماه برگزار شود، گزارش پیش‌رو تلاش دارد تا با بازخوانی بیانات معظم‌له، ضمن احصای دلایل اهمیت انتخابات

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار افشار مختلف مردم. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22566>
 ۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۶). بیانات در دیدار کارگران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36366>
 ۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۰). بیانات در دیدار جمعی از مردم گیلان. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3063>

ریاست جمهوری مؤلفه‌های مهم برای انتخاب نامزد شایسته ریاست جمهوری را شناسایی نماید تا با افزایش آگاهی‌ها در تصمیم‌گیری صحیح و دقیق افراد جامعه تأثیرگذار باشد.

اهمیت انتخابات و جایگاه ریاست جمهوری

برگزاری مداوم انتخابات با مشارکت بالای مردم موجب شده که نظام جمهوری اسلامی ایران در بین کشورهای مختلف جهان یک استثنا به لحاظ توجه به مقوله حاکم شدن نظرات و دیدگاه‌های مردم باشد. تجلی توجه به آحاد افراد جامعه در قانون اساسی نیز انعکاس یافته است. در اصل ششم قانون اساسی تأکید شده است: «در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکای آرای عمومی اداره شود از راه انتخابات: انتخاب رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نمایندگان اینها، یا از راه همه‌پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می‌گردد».

برگزاری انتخابات در تراز نظام جمهوری اسلامی ایران نقش بی‌بدیلی در انسجام و اتحاد ملی، افزایش مقبولیت، اقتدار و امنیت ملی خواهد داشت. انتخابات می‌تواند برای ملت ایران یک وسیله مصونیت و یک نمودار اقتدار باشد و ملت و نظام اجرایی کشور را در مقابله با چالش‌های گوناگون جهانی از گذشته مستحکم‌تر کند.

یکی از انتخابات بسیار مهم و سرنوشت‌ساز در نظام جمهوری اسلامی ایران، برگزاری انتخابات ریاست جمهوری است. براساس اصل یکصد و سیزدهم قانون اساسی «پس از مقام رهبری رئیس‌جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود، برعهده دارد».

اگرچه برخی جریان‌ها و گروه‌های سیاسی در سال‌های اخیر مدعی می‌شوند «رئیس‌جمهور قدرت و اختیارات چندانی ندارد» و...، اما تأمل درباره اختیارات و جایگاه

مصرح رئیس‌جمهور در قانون اساسی بیانگر عدم صحیح بودن چنین مسئله‌ای است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) نیز در سخنرانی‌ها و بیانات‌شان همیشه بر اهمیت انتخابات ریاست‌جمهوری در تعیین سرنوشت آینده جامعه تصریح داشته است. بررسی بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی بیانگر آن است که ایشان مطابق قانون اساسی بر اهمیت جایگاه ریاست‌جمهوری تأکید ویژه‌ای دارند.

- «انتخابات ریاست‌جمهوری را شما در ظرف یک روز انجام می‌دهید، اما اولاً کسی را یا کسانی را برای مدت چهار سال بر سرنوشت کشور و جریان‌های عمده کشور حاکم می‌کنید؛ ثانیاً دامنه تأثیر آن به همان چهار سال هم محدود نمی‌ماند. گاهی اوقات دولت‌ها کارهایی می‌کنند که تأثیرات آن تا سال‌ها باقی می‌ماند.»^۱

- «در قانون اساسی ما، رئیس‌جمهور مقام والایی است. در قانون اساسی، هم وظایف سنگینی بر دوش رئیس‌جمهور گذاشته شده - که در اصول مختلف آن مطرح گردیده است - هم اختیارات و امکانات زیادی در اختیار رئیس‌جمهور است. در مجموعه نظام قانون اساسی ما، این اختیارات و امکانات و وظایف، منحصر به فرد است. رئیس‌جمهور اختیارات فراوانی دارد: قوه مجریه و بودجه کشور و وزارتخانه‌های گوناگون در اختیار اوست.»^۲

- «ریاست‌جمهوری خیلی مسئله مهمی است؛ یعنی مهم‌ترین و مؤثرترین مدیریت کشور، ریاست‌جمهوری است... رئیس‌جمهور از همه مدیریت‌های کشور پُرمشغله‌تر و پُرمسئولیت‌تر است؛ تقریباً همه مراکز مدیریتی کشور در اختیار

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات در دیدار افشار مختلف مردم. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22566>

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (۱۳۸۰). بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3066>

رئیس‌جمهور است؛ یعنی فرض کنید که قوه قضائیه یا دستگاه‌های نظامی خُب مدیریت‌هایی دارند؛ اینها در قبال مدیریت‌هایی که در قوه مجریه هست یک اندکی بالاتر از صفرند یا چند درصد مختصرند. عمده نزدیک به همه مدیریت‌های کشور که هزاران مدیریت است، در اختیار رئیس قوه مجریه است. همه بودجه مصوب کشور در اختیار رئیس‌جمهور است، چون رئیس [سازمان] برنامه و بودجه معاون رئیس‌جمهور است و مستقیم زیر نظر ریاست‌جمهوری است. امکانات حکومتی کشور هم همین‌طور، اکثر و اغلب در اختیار رئیس‌جمهور است. بنابراین، مدیریت‌های دیگر در جنب قوه مجریه در واقع چیزی نیستند.^۱

- «رئیس‌جمهور در کشور ما نقش بسیار مهمی دارد؛ تبلیغات بیگانه می‌خواهد عکس این را نشان دهد. آنها دشمنانه حرف می‌زنند. رئیس‌جمهور یکی از مؤثرترین و در دستگاه اجرایی مؤثرترین عنصر برای حل مسائل کشور است. در میان مسئولان کشور، هیچ مسئولی به‌قدر رئیس‌جمهور در قانون اساسی ما امکانات و توانایی‌ها و عرصه عظیم خدمتگزاری ندارد. بودجه کشور و همه مسئولان تراز اول اجرایی کشور در اختیار اوست؛ اوست که می‌تواند کشور را آباد کند و از لحاظ علمی و صنعتی و مسائل انسانی و یا از لحاظ امنیت، کشور را به پیش ببرد.»^۲

- «رئیس‌جمهور جایگاه بسیار والایی دارد؛ توانایی و اختیارات فراوانی از لحاظ قانونی متوجه رئیس‌جمهوری است؛ بودجه کشور در اختیار رئیس‌جمهور است؛ مدیران کشور در سطوح مختلف در اختیار رئیس‌جمهور هستند؛ بنابراین تعیین رئیس‌جمهور، یعنی تعیین مدیری که بتواند ثروت عظیم مردم را که در بودجه و امکانات و مدیریت‌های کشور متبلور

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (۱۴۰۰). سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47576>

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۴). بیانات در دیدار مردم کرمان. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3278>

است، به‌نحوی در سراسر آفاق این ملت گسترش دهد تا نیازهای مردم با این ثروت عظیم برآورده شود.^۱

نامزد اصلاح ریاست‌جمهوری از دیدگاه مقام معظم رهبری

مهم‌ترین موضوع در هر انتخابات برای رأی‌دهندگان، شناخت نامزدها و رأی دادن به کاندیدایی است که بیشترین شایستگی و صلاحیت را برای تصدی آن مقام داشته باشد. اما با توجه به اهمیت جایگاه ریاست‌جمهوری در جمهوری اسلامی ایران، انتخاب فرد اصلاح برای این جایگاه از اهمیت زیادی نسبت به سایر نهادها برخوردار است. مقام معظم رهبری در سخنرانی‌هایی که در ایام منتهی به انتخابات ریاست‌جمهوری داشته‌اند همیشه معیارها و شاخص‌هایی را جهت شناخت نامزد اصلاح ارائه داده‌اند. توجه به این شاخص‌ها می‌تواند نقش اساسی در گزینش نامزدهای شایسته جهت تصدی منصب ریاست‌جمهوری داشته باشد.^۲

۱. معتقد به توانمندی‌های داخلی

انقلاب اسلامی ایران؛ یکی از شگفت‌انگیزترین وقایع قرن بیستم به‌شمار می‌رفت؛ زیرا در قرنی که انقلاب‌هایی بر مبنای ایدئولوژی‌های ناسیونالیستی، لیبرالی و مارکسیستی به‌وقوع می‌پیوست، با الهام از آموزه‌های دین شکل گرفت و به پیروزی رسید. انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ با وجود اینکه در یک جهان دوقطبی رخ داد، اما داعیه‌دار شعار «نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی» بود و موجب شکل‌گیری نظامی مردم‌سالار شد که مبنای دینی داشت. یکی از کلیدواژه‌های مورد توجه در انقلاب

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۴). بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3274>

۲- لازم به اشاره است که شاخص‌ها به ترتیب الویت آورده نشده‌اند.

اسلامی که متأثر از تجربه تاریخی ایران شکل گرفته بود، استقلال و بهره‌گیری از توانمندی‌ها و قابلیت‌های داخلی بود.

در سخنرانی‌ها و بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز همیشه تأکید ویژه‌ای بر توانمندی‌ها و امکانات داخلی بوده است. به همین دلیل نامزدی برای انتخابات ریاست‌جمهوری مطلوب است که به بهره‌گیری از توانمندی‌های داخلی در حوزه‌های مختلف جهت پیشرفت کشور باور داشته باشد. تجلی این عزت و استقلال ملی را می‌توان در حوزه‌های اقتصادی و سیاست خارجی مشاهده کرد. از دیدگاه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) نامزد اصلح حتماً می‌باید در سیاست داخلی به توانمندی‌های داخلی باور داشته باشد، در حوزه اقتصادی به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی ایمان داشته باشد و بر حفظ اقتدار و عزت ملی در سیاست خارجی تأکید داشته باشد:

- «این ملت را نباید در مقابل ملت‌های دیگر، در مقابل قدرت‌های بزرگ به تسلیم واداشت؛ این ملت، با اقتدار زنده است... باید عزت ملی، سربلندی ملت و عظمت ملت در مقابل استکبار حفظ بشود؛ [نامزدهای انتخاباتی] نشان بدهند که در مقابل زیاده‌خواهی آمریکا، در مقابل خباثت‌های صهیونیست‌ها ایستاده‌اند.»^۱

- «به توانمندی‌های داخل معتقد باشد. بعضی‌ها هستند داخل را اصلاً قبول ندارند؛ همان حرف قدیمی را می‌گویند که در داخل، فقط لوله‌نگ را می‌توانند [بسازند]؛ نمی‌دانند که در داخل چه خبر است.»^۲

- «در تبلیغات انتخاباتی، در شعارهای انتخاباتی، آنچه اهمیت دارد، این است که

---

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۶). بیانات در دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (علیه‌السلام). دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36490>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47576>

مواضع عزت‌آفرین و صحیح و عاقلانه و حکیمانه انقلاب و نظام تثبیت شود. مبدا در شعارهایمان، ما به زید و عمرو در خارج از این مرزها یا آدم‌هایی در داخل مرزها، چراغ سبز نشان دهیم.^۱

«اگر کسانی بر سر کار بیایند که در مراکز گوناگون سیاسی یا اقتصادی به‌جای اینکه به فکر ادامه راه امام و ارزش‌ها و اصول ترسیم شده به‌وسیله امام باشند، به فکر به‌دست آوردن دل فلان قدرت غربی و فلان مستکبر بین‌المللی باشند، برای ملت ایران مصیبت خواهد بود. این آگاهی برای ملت لازم است.»^۲

«کسانی که در رأس قوه اجرایی قرار می‌گیرند، باید کسانی باشند که در مقابل فشارهای دشمنان مقاوم باشند؛ زود نترسند، زود از میدان خارج نشوند؛ این یکی از شرط‌های لازم است.»^۳

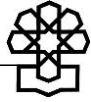
«اعتماد کردن به شیوه‌های تزییقی اقتصادهای تحمیلی شرق و غرب، مضر است. سیاست‌های اقتصاد باید سیاست‌های اقتصاد مقاومتی باشد - یک اقتصاد مقاوم - باید اقتصادی باشد که در ساخت درونی خود مقاوم باشد، بتواند ایستادگی کند؛ با تغییرات گوناگون در این گوشه دنیا، آن گوشه دنیا متلاطم نشود؛ این چیزها لازم است.»^۴

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات در دانشگاه امام حسین (علیه‌السلام). دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22708>

۴. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۸). بیانات در دیدار مردم بیجار. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=6934>

۵. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات در دیدار کارگران و فعالان بخش تولید کشور. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22395>

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات در دیدار کارگران و فعالان بخش تولید کشور. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22395>

۲. عدالتخواه و ضدفساد

یکی از مؤلفه‌های مورد تصریح حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در ادوار مختلف انتخابات تأکید بر مبارزه با فساد بوده است. البته خشکانیدن ریشه فساد مالی و اقتصادی و عمل قاطع و گره‌گشا در این باره، مستلزم اقدام همه‌جانبه توسط قوای سه‌گانه مخصوصاً دو قوه مجریه و قضائیه است. قوه مجریه می‌تواند با نظارتی سازمان‌یافته و دقیق و بی‌اغماض از بروز و رشد فساد مالی در دستگاه‌ها پیشگیری کند.^۱ در این باره رهبر معظم انقلاب اسلامی فرمان مهمی درباره مبارزه همه‌جانبه و سازمان‌یافته با مفاسد مالی و اقتصادی، خطاب به سران قوا در سال ۱۳۸۰ صادر کرده بودند و در بیانات‌شان درباره انتخاب نامزد اصلح نیز بر این عامل تأکید داشته است:

- «آن رئیس‌جمهوری که با پول دستگاه‌های گوناگون و مراکز ثروت سر کار بیاید، در مقابل آنها متعهد است.»^۲

- «بهترین کیست؟ من نسبت به شخص، هیچ‌گونه نظری ابراز نمی‌کنم؛ اما شاخص‌هایی وجود دارد. بهترین، آن کسی است که درد کشور را بفهمد، درد مردم را بداند، با مردم یگانه و صمیمی باشد، از فساد دور باشد...»^۳

- «{رئیس‌جمهور باید} عدالتخواه باشد، ضدفساد باشد؛ این یکی از مهم‌ترین خصوصیات است که بایست در رئیس‌جمهور وجود داشته باشد که به معنای واقعی کلمه به دنبال اجرای عدالت باشد و به معنای حقیقی کلمه با فساد بخواد مبارزه کند.»^۴

---

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۰). فرمان هشت ماده‌ای به سران قوا درباره مبارزه با مفاسد اقتصادی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=3062>

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۰). بیانات در دیدار مردم قم به مناسبت سالروز ۱۹ دی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=18496>

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۸). بیانات در جمع مردم استان کردستان در میدان آزادی سنندج. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=6642>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47576>

- «آن کسی که یا از بیت‌المال هزینه می‌کند یا از پول مشتبه به حرام بعضی‌ها استفاده می‌کند، نمی‌تواند اطمینان مردم را جلب کند؛ به این چیزها خیلی باید توجه کرد.»^۱

- «در این کشور باید با فقر و فساد و تبعیض مبارزه شود. علاج مشکلات این کشور این است که به‌طور جدی اجرای عدالت پیگیری شود؛ تبعیض برداشته شود؛ با فساد و فقر و عوامل فقر به‌طور واقعی مبارزه شود؛ این کارها، کارهای قوای سه‌گانه است؛ اعم از قوه مجریه و قوه مقننه و قوه قضائیه. البته مهم‌ترین بخش در اختیار قوه مجریه است.»^۲

۳. کفایت و کارآمدی

یکی از موضوعات مورد تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی در گزینش نامزد اصلح اهمیت قائل شدن برای کارآمدی، کفایت مدیریتی و توانمندی حل مشکلات مردم است. مدیریت و کفایت شاخصه جدی است تا از گذر این ویژگی، کارآمدی دستگاه‌های نظام به نمایش گذاشته شود. به تعبیر دیگر چالش کارآمدی به‌عنوان لطمه به آبروی نظام باید وضعیت مطلوبی پیدا نماید و این از طریق استقرار مدیری کارآمد ممکن می‌گردد. اگر نامزدی که فاقد کارآمدی باشد در انتخابات به پیروزی برسد، اما قدرت و توانایی حل مشکلات را نداشته باشد و برای توجیه ضعف‌های خود افراد یا نهادهای دیگر را مقصر بداند. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرماید:

- «{رئیس‌جمهور} می‌تواند کشور را آباد کند و از لحاظ علمی و صنعتی و مسائل انسانی و یا از لحاظ امنیت، کشور را به پیش ببرد؛ کفایت و توانایی‌های اوست که می

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات در دانشگاه امام حسین (علیه‌السلام). دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22708>

۴. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۳). بیانات در دیدار مردم پاکدشت. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3269>

تواند زندگی را در کام مردم شیرین کند. آنچه مورد نیاز ملت و کشور است، رئیس‌جمهور کارآمد و باکفایت است.^۱

- «هر کسی که به دنبال سعادت کشور است یک چنین رئیس‌جمهوری می‌خواهد ... باکفایت باشد، دارای مدیریت و کفایت مدیریت باشد.»^۲

- «عامه مردم دنبال این هستند که ببینند چه کسی دارای یک مدیریتی است، [دارای] یک قوت عمل یا قوت اراده‌ای است، [دارای] یک کارآمدی‌ای است که می‌تواند مشکلات کشور را از میان بردارد؛ دنبال این هستند. اینکه حالا چه کسی با چه نامی، با چه عنوانی و از چه جناحی وارد میدان بشود، برای عموم مردم مطرح نیست... نامزدهایی که امروز در صحنه‌اند بتوانند بیان کنند و به مردم نشان بدهند که دارای این کارآمدی هستند، مردم پای صندوق‌ها هم می‌روند و مشارکت بالایی هم خواهد بود.»^۳

- «اگر خدای متعال توفیق دهد که رئیس‌جمهور کارآمد باکفایت پُرنشاط شادابی ... سر کار بیاید، من به شما عرض بکنم که بسیاری از مشکلات اساسی این کشور - چه مسائل داخلی و چه مسائل خارجی - حل خواهد شد.»^۴

۴. معتقد به جوان‌گرایی و دارای روحیه انقلابی و جهادی

در منظومه‌گفتمانی رهبر معظم انقلاب برای حرکت نظام اسلامی در گام دوم از حیات خود، تأکید ویژه‌ای بر قدرت و خلاقیت جوانان وجود دارد. در این باره اشاره به بیانیه «گام

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۴). بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با مردم کرمان. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3278>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47576>

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47927>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۴). بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با مردم کرمان. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3278>

دوم انقلاب» که تجدید مطلعی خطاب به ملت ایران و به‌ویژه جوانان در دهه پنجم حیات خود است قابل اشاره است. این پیام به‌مثابه منشوری برای «دومین مرحله خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» بود و «فصل جدید زندگی جمهوری اسلامی» را رقم زد. بیانیه گام دوم انقلاب به تبیین دستاوردهای شگرف چهار دهه گذشته پرداخته و توصیه‌هایی اساسی به‌منظور جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی بزرگ ارائه داده است.

از نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی «راه طی شده فقط قطعه‌ای از مسیر افتخارآمیز به‌سوی آرمان‌های بلند نظام جمهوری اسلامی است. دنباله این مسیر که به گمان زیاد، به دشواری گذشته‌ها نیست، باید با همت و هشیاری و سرعت عمل و ابتکار شما جوانان طی شود. مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان، فعالان جوان، در همه میدان‌های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و نیز در عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت، باید شانه‌های خود را به زیر بار مسئولیت دهند، از تجربه‌ها و عبرت‌های گذشته بهره گیرند، نگاه انقلابی و روحیه انقلابی و عمل جهادی را به‌کار بندند و ایران عزیز را الگوی کامل نظام پیشرفته اسلامی بسازند»^۱.

در راستای توجه به جوانان، رهبر معظم انقلاب اسلامی در سال‌های اخیر چندین بار عبارت دولت جوان حزب‌اللهی را به‌کار برده‌اند. ایشان در بیانات و سخنان خود خواستار تسهیل و تلاش برای روی کار آمدن دولت جوان حزب‌اللهی شده‌اند. برخی از بیانات ایشان به قرار زیر است:

- «اگر شما جوانان زمینه را برای روی کار آمدن دولت جوان و حزب‌اللهی فراهم کنید، غصه‌های شما تمام می‌شود و این غصه‌ها فقط مخصوص شما نیست. معنای دولت جوان و حزب‌اللهی یک دولت پای کار، آماده و بانشاط است که علاج مشکلات است و می‌تواند

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۷). بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=41673>

کشور را از راه‌های دشوار عبور دهد... برخی در سنین بالا نیز به معنایی جوان و پرتلاش و بانشاط هستند، مانند شهید بزرگوار حاج قاسم سلیمانی که بیشتر از ۶۰ سال داشت، اما اگر شهید نمی‌شد، او را تا ده سال دیگر نیز در همان مسئولیت حفظ می‌کردم.

- «دولت جوان صرفاً به معنای این نیست که باید یک رئیس دولت جوان، آن هم مثلاً جوان به معنای ۳۲ ساله داشته باشد؛ نه، دولت جوان، [یعنی] یک دولت سر پا و بانشاط و آماده‌ای که در سنینی باشد که بتواند تلاش کند و کار بکند و خسته و از کار افتاده نباشد؛ منظور این است... به‌رحال به‌نظر من علاج مشکلات کشور، دولت جوان حزب‌اللهی و جوان مؤمن است که می‌تواند کشور را از راه‌های دشوار عبور بدهد.»^۱

از نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی دولت جوان حزب‌اللهی دارای عملکرد انقلابی و جهادی است؛ چراکه با این همه مسائل اساسی که در کشور وجود دارد یک حرکت جهادی و انقلابی لازم است.^۲

۵. با ایمان

یکی از شاخصه‌های اصلی مورد توجه رهبر معظم انقلاب اسلامی در شناخت نامزد اصلح توجه به مؤلفه ایمان است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در بیاناتی که درباره انتخاب کاندیدای شایسته برای حضور در نهاد ریاست‌جمهوری داشته‌اند برای اعتقادات قوی اهمیت خاصی قائل بوده‌اند.

ایمان به خدا منجر به این خواهد شد که مدیر در مقابل فشارهای بیگانه و خارجی، خود و

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۹). بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان

تشکل‌های دانشجویی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=45639>

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران.

دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47576>

کشور را متکی به خدا دانسته و ترسی از دشمنان به دل راه ندهد. برخی از بیانات مقام معظم رهبری در این باره به قرار زیر است:

- «کسانی را انتخاب کنید که دارای ایمان باشند. ایمان است که از کج‌روی و انحراف و پای غلط گذاشتن و پای کج گذاشتن جلوگیری می‌کند؛ ایمان، نمی‌گذارد که وسوسه‌ها در انسان اثر بکند. بعضی‌ها ابتدای کار، آدم‌های خوبی هستند، منتها وقتی وارد عرصه‌هایی می‌شوند، وسوسه‌ها اینها را به این طرف و آن طرف می‌کشاند؛ اگر ایمان قوی باشد، از این انحراف‌ها مصون می‌ماند.»^۱

- «هرکسی که به دنبال سعادت کشور است یک چنین رئیس‌جمهوری می‌خواهد {که} باایمان باشد؛ اگر بی‌ایمان بود، نمی‌شود به او اعتماد کرد؛ آدم بی‌ایمان کشور را، منافع کشور را، مردم را یک وقتی می‌فروشد؛ پس {باید} باایمان باشد.»^۲

- «بنده دنبال این هستم که شخصی سرِ کار بیاید و قوه مجریه را اداره کند که خود را خدمتگزار مردم بداند و به آرمان‌های امام و نظام اسلامی معتقد و پایبند باشد.»^۳

۶. جازم و معتقد به حل مسائل اقتصادی و معیشتی

در سال‌های اخیر مشکلات حوزه اقتصادی مهم‌ترین چالش اکثریت خانواده‌های ایرانی شده است. در این باره می‌توان به مسائلی مانند تورم، بیکاری، افزایش هزینه تأمین مسکن، شکاف درآمدی و... اشاره کرد. رهبر معظم انقلاب اسلامی در بیانات‌شان برای تبیین ویژگی‌های نامزد اصلح و شایسته بر توجه به برنامه اقتصادی و داشتن نگاه

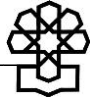
۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۸). بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در

دیدار اقشار مختلف مردم. دسترس‌ی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=44827>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران. دسترس‌ی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47576>

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۴). بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در

دیدار با مردم کرمان. دسترس‌ی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3278>

بلندمدت در این حوزه تأکید داشته است. مشکلات جدی حوزه اقتصادی موجب می‌شود وابستگی شکل بگیرد و با تضعیف و شکنندگی مؤلفه‌های قدرت نظام جمهوری اسلامی ایران، مقاومت در مقابل قدرت‌های جهانی سخت گردد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در این باره می‌فرماید:

- «{نامزدها} توجه کنند به مسائل اقتصادی و بگویند و قاطع بگویند که برای اقتصاد کشور می‌خواهند تلاش بکنند؛ این یکی از مسائل مهم است. بگویند که در درجه اول، معیشت مردم برایشان دارای اهمیت است».

- «آن کسانی که امروز با مردم حرف می‌زنند، آنچه توانایی انجام آن را دارند و مردم به آن احتیاج دارند، آن را با مردم در میان بگذارند... قول بدهند که به مسئله اقتصاد - که امروز میدان چالش تحمیلی بر ملت ایران از سوی بیگانگان است - به‌خوبی خواهند پرداخت.»^۱

- «فعالاً مسئله فوری و اصلی کشور مسائل اقتصادی است که بایستی با جدیت دنبال بشوند و نامزدهای محترم به این زمینه بپردازند، با مردم حرف بزنند، مردم را قانع کنند، مردم بدانند که چه اتفاقی خواهد افتاد.»^۲

۷. معتقد به حمایت از اقشار ضعیف جامعه

یکی از شعارهای اصلی انقلاب اسلامی ایران، حمایت از اقشار مستضعف بوده است. بررسی بیانات رهبری نشان‌دهنده این است که در ادوار مختلف انتخابات بر این امر تأکید داشته است:

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات در مراسم بیست‌و‌چهارمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله). دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22788>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47927>

- «شعارها را جوری انتخاب کنید که همه بدانند شما می‌خواهید از قشرهای ضعیف کشور و طبقات ضعیف کشور حمایت کنید، مشکل [مردم] مشکل‌دار را می‌خواهید برطرف کنید. ما یک پیکره‌ای هستیم؛ جامعه مثل پیکر یک انسان است؛ ببینیم کجایمان ضعیف است، به کجا خون نمی‌رسد، کجا محتاج رعایت بیشتر است، به آن برسیم؛ نه اینکه به بقیه جاهای بدن بی‌اعتنایی کنیم؛ نه، اما اولویت را این [بخش] قرار بدهیم.»^۱

- «اگر کسی برای خدمت به مردم، به‌خصوص خدمت به طبقات ضعیف، وارد میدان مبارزه بشود، هر حرکت او، هر کلمه او، هر حرف او حسنه است، پیش خدای متعال اجر دارد. با این نیت وارد بشوید؛ با نیت خدمت.»^۲

۸. پایبند به انسجام و وحدت ملی

در زمان رقابت‌های انتخاباتی همیشه دوگانه‌ای بین مرزهای رقابت و حفظ ثبات و حاکمیت شکل می‌گیرد که تنظیم محدوده بین آنها نقش مهمی در پُرشور برگزار شدن انتخابات و حفظ اقتدار و استحکام سیستم سیاسی دارد. به‌عبارتی چارچوب رقابت انتخاباتی باید به‌گونه‌ای باشد که هم مردم به مشارکت در انتخابات ترغیب شوند و هم ثبات و حاکمیت در معرض چالش قرار نگیرد. بنابراین در هر انتخاباتی اگرچه ایجاد رقابت پُرشور انتخاباتی مؤلفه بسیار مهمی است، اما خطوط قرمز هم بخشی مهم از مقوله امنیت ملی را شکل می‌دهد که باید در نظر گرفته شوند.

اصل اساسی باید پذیرش رقابت سیاسی در چارچوب نظام و با رعایت خطوط قرمز

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۶). بیانات در دیدار کارگران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36366>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۶). بیانات در دیدار کارگران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36366>

باشد. در این وضعیت جامعه و حکومت از دو ضرورت و اصل مهم آگاه است: اول وجود خطوط قرمز و دوم حجیت رقابت. بدین معنا که در عین وجود رقابت سیاسی در جامعه، مبانی و اصولی وجود دارد که همگان باید به آنها ملتزم باشند.^۱

بهره‌گیری از مسائل قومی، قبیله‌ای و تشدید اختلافات جهت رأی‌آوری ممکن است عرصه سیاسی را دستخوش حرکات رادیکال و تندروی‌های غیرمعمول نماید. به همین دلیل نباید از مسائل و موضوعاتی که به امنیت و انسجام ملی ضربه وارد می‌کند سوءاستفاده شود؛ زیرا ممکن است تبعات ناگواری برای انسجام و اتحاد مردم به‌همراه داشته باشد. در این باره اشاره به بیانات مقام معظم رهبری قابل تأمل است:

- «طوری نباشد که به‌خاطر جذب یک دسته یا یک گروه، حرفی بزنند که وحدت ملت

خدشه‌دار شود. وعده‌هایی که معلوم است نمی‌توانند به آنها عمل کنند، به مردم ندهند.»^۲

- «نکته‌ای که باید خیلی در برنامه‌ها و اظهارات و وعده‌های نامزدهای محترم مورد

توجه قرار بگیرد، همین امنیت ملی است، همین آرامش ملی است. سعی کنند گسل‌های اعتقادی یا جغرافیایی یا زبانی یا قومی را تحریک نکنند؛ مراقب باشند! سال‌های متمادی است که دشمنان ما دارند روی این گسل‌ها کار می‌کنند... نامزدهای ریاست‌جمهوری مراقب باشند به‌خاطر خطای در تشخیص، کاری را که دشمن نیمه‌کاره انجام داده و نتوانسته پیش ببرد، به نفع دشمن تعقیب نکنند و این گسل‌ها را تحریک نکنند.»^۳

---

۱. اصغر افتخاری، (۱۳۸۱). درآمدی بر خطوط قرمز در رقابت‌های سیاسی، چاپ اول، تهران، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری، صص ۵۰-۴۴.

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۰). بیانات در خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3066>

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۶). حضور و سخنرانی فرمانده کل قوا در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه امام حسین (علیه‌السلام). دسترسی در:

<https://farsi.khamenei.ir/news-content?id=36468>

۹. نداشتن روحیه اشرافی‌گری

بررسی بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی بیانگر آن است که ایشان براساس تعالیم و آموزه‌های دین اسلام بر ساده‌زیستی، دوری از اشرافی‌گری و عدم تبلیغات پُرهزینه برای نامزدهای انتخابات تأکید داشته‌اند.

- «آفت بزرگ ما اشرافی‌گری و تجمل‌پرستی است؛ فلان مسئول اگر اهل تجمل و اشرافی‌گری باشد، مردم را به سمت اشرافی‌گری و به سمت اسراف سوق خواهد داد. رفتار داوطلبان در ریخت‌وپاش و خرج و تبلیغات زیاد از اندازه لازم می‌تواند ماها و آحاد مردم را نسبت به آنچه بعداً پیش خواهد آمد، آگاه و هشیار و بیدار کند.»^۱

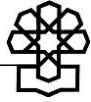
- «یکی از اساسی‌ترین کارها برای اینکه ما جلوی اسراف را بگیریم این است که مسئولین کشور، خودشان، کسانشان، نزدیکانشان و وابستگانشان، اهل اسراف و اهل اشرافی‌گری نباشند. چطور می‌توانیم اگر خودمان اهل اسراف باشیم، به مردم بگوییم اسراف نکنید.»^۲

- «تبلیغات پُرخرج هم نکنند. یکی از کارهایی که بنده - چه در تبلیغات انتخابات مجلس و چه در انتخابات ریاست‌جمهوری - همیشه نگران آن هستم، این است. نه خودشان تبلیغات پُرخرج کنند، نه به طرفدارانشان اجازه دهند. بعضی افراد ممکن است بگویند به ما ربطی ندارد؛ این کار پُرخرج را دیگران می‌کنند. شما بگویید نکنند.»^۳

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۳). بیانات در دانشگاه امام حسین (علیه‌السلام). دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22708>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۸). بیانات در جمع مردم استان کردستان در میدان آزادی سنندج. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=6642>

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۰). بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3066>

۱۰. پرهیز از هنجارشکنی در روند انتخابات

یکی از مسائل مورد تصریح رهبر معظم انقلاب اسلامی برای گزینش نامزد اصلح، تأکید بر حفظ و رعایت اخلاق در مناظره‌ها و رقابت‌های انتخاباتی است. به عبارتی رقابت‌های انتخاباتی نباید به‌مثابه میدان جنگ دیده شود که تصور شود بازی با حاصل جمع صفر بر آن حاکم است و در صورت شکست و ناکامی برای همیشه رقابت پایان می‌پذیرد یا اینکه می‌توان برای رسیدن به پیروزی از هر وسیله و ابزاری استفاده کرد، بلکه باید به چگونگی تحقق وعده‌ها و فردای رقابت‌ها نیز تأمل کرد. در این باره اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی حائز اهمیت است:

«فضای انتخابات باید سالم باشد. نباید عده‌ای با قلم و بیان و مطبوعات و عده‌ای هم با ابراز مخالفت با فلانی یا طرفداری از این نامزد یا آن نامزد، فضا را آلوده کنند ... کارشکنی نسبت به دیگران، لجن‌پراکنی علیه این نامزد یا آن نامزد، بدگویی کردن و افشاجری‌های بی‌پایه و اساس نسبت به اشخاص، همه اینها کارهای ممنوع و ضدارزش و خلاف مشی جمهوری اسلامی و خلاف حق است. از این کارها اجتناب کنند.»^۱

«انتخابات را صحنه جنگ قدرت قرار ندهید. نگاه نکنید به آن چیزی که در آمریکا و بعضی کشورهای اروپایی معمول است که برخوردهای اهانت‌آمیز آبرویشان را برد. ما در گذشته هم هر وقتی که نامزدها در مناظرات تلویزیونی و غیره روش اهانت و توهین و تهمت و تخریب طرف مقابل و ترساندن مردم از رقیب را دنبال کردند، کشور به‌نحوی از انحاء ضرر کرد؛ در گذشته هم این جور بوده. این‌جوری نباشد که مردم را از رقیب بترسانیم که اگر او بیاید چنین خواهد شد، چنین خواهد شد.»^۲

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۰). بیانات در دیدار جمعی از مردم گیلان. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3063>

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47927>

- «بعضی‌ها برای اینکه بیشتر دیده بشوند، بیشتر شنیده بشوند، راه‌حلشان این است که هنجارشکنی کنند، خطوط قرمز نظام را به قول خودشان بشکنند؛ نه، نظام جمهوری اسلامی یک نظام مستقر و پایرجا است، یک نظام جاافتاده است، خطوط اصلی نظام مشخص است.»^۱

- «ملاحظات اخلاقی جداً رعایت بشود؛ یعنی واقعاً اگر چنانچه نامزدهای انتخابات هم در مناظرانشان، هم در مصاحبه‌هایی که با آنها می‌شود، سؤال و جواب‌هایی که با آنها می‌شود، اخلاق اسلامی را رعایت نکنند، این سرریز می‌شود در جامعه، آحاد مردم ملاحظات اخلاقی را یاد می‌گیرند و رعایت می‌کنند؛ این سرمشقی برای آنها خواهد شد.»^۲

- «کسانی که به یک نامزد انتخاباتی علاقه‌مندند، مراقب باشند به‌خاطر علاقه به او، نامزد دیگر را تخریب نکنند؛ این بین مردم اختلاف و نفاق ایجاد می‌کند؛ علاوه بر اینکه تخریب اساساً کار درستی نیست و فایده‌ای هم ندارد. کسی که با تخریب یک نامزد انتخاباتی می‌خواهد آرای او را کم کند، به مقصود خودش دست پیدا نمی‌کند؛ هم یک کار غلط و خلاف منطق و در موارد بسیاری خلاف شرع انجام می‌گیرد، هم فایده‌ای گیر او نمی‌آید.»^۳

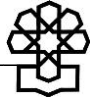
۱۱. اجتناب از ارائه وعده‌های امکان‌ناپذیر

اگرچه در زمان رقابت‌های انتخاباتی، ارائه برنامه نقش اصلی را در ترغیب مردم به حضور

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47927>

۳. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47927>

۴. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۸۴). بیانات در مراسم شانزدهمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله). دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3295>

در عرصه سیاسی دارد، اما باید توجه داشت وعده‌ها در چارچوب وظایف و اختیارات و منطبق با شرایط و وضعیت واقعی کشور باشد. وعده‌های بزرگ و غیرممکن شاید در کوتاه‌مدت کمک‌کننده باشد، اما در صورت رأی‌آوری و عدم تحقق وعده‌ها موجب دلسردی مردم می‌شود و زمینه افزایش نارضایتی را فراهم می‌آورد. به عبارت دیگر تحریک انتظارات مردم موجب می‌شود که خواسته‌های فراوانی در شرایط کنونی که قدرت پاسخگویی بسیار بالایی وجود ندارد بر نظام سیاسی بار شود که درنهایت به مثابه عاملی منفی موجبات تخریب اعتماد عمومی را فراهم می‌آورد. رهبر معظم انقلاب اسلامی در بیانات‌شان برای شناخت نامزد اصلح بر این مسئله تصریح داشته است:

- «شعارهای غیرواقع‌بینانه هم داده نشود. شعارهای غیرواقع‌بینانه گاهی ممکن است فریب مردم تلقی بشود. با توجه به امکانات کشور و واقعیات کشور بایستی شعار داد و وعده داد؛ این‌جوری بایستی عمل کرد.»^۱

- «وعده بی‌خود و بی‌مبنا هم ندهند، در باغ سبزه‌های بی‌منطق هم باز نکنند؛ منطقی، معقول، منطبق با واقعیت و با توکل به خدای متعال حرکت را پیش ببرند؛ ان‌شاءالله در آینده هم باید همین‌جور باشد.»^۲

۱۲. پایبند به ترجیح منافع ملی بر منافع جناحی و حزبی

منطق رقابت‌های سیاسی باید قبل و بعد از پیروزی و کسب قدرت به دست یک نامزد متفاوت باشد. به بیان دیگر نامزد پیروز باید اجماعی عمل کرده، در مقام تدبیر به‌عنوان دولت همه مردمان و شهروندان عمل نماید و نامزد مغلوب نیز باید با مقدم شمردن منافع و

۱. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۴۰۰). بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47927>

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۲). بیانات در دیدار کارگران و فعالان بخش تولید کشور. دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22395>

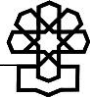
مصالح ملی بر منافع و مصالح حزبی و جناحی خود در هرچه هموارتر کردن مسیر موفقیت و کارآمدی سیستم سیاسی بکوشد.^۱ بنابراین اگرچه در دوران رقابت‌های سیاسی تأکید بر مرزبندی، تمایزها و اختلافات وجود دارد، اما بعد از پایان انتخابات لازم است با همگرایی بر اهداف و منافع نظام سیاسی تأکید شود. ماندن در فضای تبلیغات و رقابت‌های انتخاباتی می‌تواند به‌عنوان عاملی جهت‌اوج‌گیری اختلافات و بروز ناکارآمدی جلوه‌گر شود که نه تنها جریان سیاسی پیروز و بازنده، بلکه کل نظام سیاسی و مردم از این شرایط متضرر شوند. یکی از توصیه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز همیشه تأکید بر این مسئله بوده که «اختلاف‌نظرهایی که در دوران انتخابات پیش می‌آید، ممکن است کدورت‌هایی را بین بعضی از برادران و خواهران به‌وجود بیاورد؛ نگذارید این کدورت‌ها باقی بماند». شایان ذکر است تبیین شاخص‌های نامزد اصلح به این امر بینجامد که نتیجه انتخابات «یک‌گزینش خوب و همراه با صلاح و صرفه انقلاب و کشور باشد. این معنایش این نیست که اگر ما کسی را نپسندیدیم، با او بداخلاقی کنیم، برخورد تند و سخت و غلط بکنیم».^۲ در این صورت است که می‌توان گفت انتخابات موجب تقویت نظام مردم‌سالاری جمهوری اسلامی ایران و حل مشکلات و چالش‌های مردم و کشور خواهد شد.

نتیجه‌گیری و توصیه‌ها

برگزاری انتخابات به‌عنوان یکی از نشانه‌های بارز نظام‌های مردم‌سالار در نظر گرفته

۱. اصغر افتخاری، (۱۳۸۱). درآمدی بر خطوط قرمز در رقابت‌های سیاسی، چاپ اول، تهران، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری، ۲۴-۲۲.

۲. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (۱۳۹۱). بیانات در دیدار بسیجیان استان خراسان شمالی، دسترسی در: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=21298>

می‌شود. انتخابات فرصتی برای تمامی مردم فراهم می‌کند که نظر خودشان را نسبت به شیوه مدیریت یک دولت یا مجلس بیان کنند و اگر نارضایتی داشته باشند افراد، احزاب و جریانات دیگری را انتخاب نمایند. برگزاری انتخابات موجب می‌شود تا شهروندان ضمن احساس مؤثر بودن، توانایی تغییر جهت سیاستگذاری‌ها در حوزه‌های مختلف را نیز داشته باشند. همچنین انتخابات کارویژه چرخش مسالمت‌آمیز نخبگان سیاسی و قاعده‌مند نمودن انتقال قدرت سیاسی از گروهی به گروه دیگر را داراست.

در جمهوری اسلامی ایران قرار است در ۲۸ خردادماه، انتخابات ریاست‌جمهوری برگزار شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به اقتضای جایگاه رهبری نظام در سخنرانی‌های ایام منتهی به انتخابات ریاست‌جمهوری تأکید ویژه‌ای بر اهمیت انتخابات با مشارکت حداکثری مردم و ارائه شاخص‌های شناخت نامزد اصلاح داشته‌اند. توجه به این شاخص‌ها می‌تواند نقش اساسی در گزینش نامزدهای شایسته جهت تصدی منصب ریاست‌جمهوری داشته باشد.

از جمله این مؤلفه‌ها می‌توان معتقد به توانمندی‌های داخلی، توجه به مسائل اقتصادی و معیشتی، تأکید بر جوان‌گرایی، عدالتخواهی و مبارزه با فساد، کفایت و کارآمدی، حمایت از اقشار ضعیف جامعه، اعتقاد به وحدت ملی، دوری از اشرافی‌گری، پرهیز از هنجارشکنی و اجتناب از ارائه وعده‌های امکان‌ناپذیر اشاره کرد.

بی‌شک مشارکت حداکثری مردم و به‌کارگیری این شاخص‌ها برای گزینش نامزد اصلاح می‌تواند منجر به برگزاری انتخاباتی پُرشور شود که ضمن ایجاد سرمایه اجتماعی و افزایش امید مردم، احتمال حل مشکلات در حوزه‌های مختلف نیز افزایش می‌یابد.

شماره مسلسل: ۱۷۵۷۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: تبیین شاخص‌های نامزد اصلح در انتخابات ریاست‌جمهوری از نگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی

نام معاونت: مطالعات سیاسی

تهیه و تدوین: حسن کریمی‌فرد

ناظر علمی: حمید هوشنگی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. رهبر معظم انقلاب اسلامی

۲. انتخابات ریاست‌جمهوری

۳. نامزد اصلح

۴. انتخابات

۵. دولت جوان انقلابی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۳/۲۶

